

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

<p>Előfizetési ár: Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve: Egész évre 8 Kór., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K. Egyes szám ára 16 fillér.</p>	<p>Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.</p>	<p>A hirdetések díját jutányosan számítjuk. Nyílt tér: soronként 20 fill. Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő Kéziratokat nem adunk vissza.</p>
--	---	--

A vásárvámról.

A város sziklavára. Főjövedelem forrása!

Irta: HALMY GYULA.

Örömmel konstatáljuk, hogy lassan, lassan leveti közönségünk a cinikus közönyt és folytonos ébresztésünk, eszméink „unos untalan való ismételtetése” következtében lassanként immár köztudattá vált — különösen adófizető polgáraink körében, hogy ez *igy nem lehet tovább* és ha ötven év alatt (hogy messzebbre vissza ne menjünk) a város háztartásának fedezésére az adófizetők zsebéből egyéb forrást kitalálni nem lehetett, ma már elértük azt a fokot, aminél tovább menni lehetetlen. És így vagy élniök kell szegényen, folytonos elégedetlenség közepette a fogarasi adófizetőknek, a városnak pedig sztagnálnia és soha többé semmiféle haladásban, áldozatban részt nem vennie.

Lapunk legutóbbi számában igen helyesen és erélyes hangon követeli egyik tekintélyes munkatársunk a városi takarékpénztárt, a munkásházak építését és a ref. egyház fejedelmi ajándékul kapott vásárvám jogának megváltását — mint a mely ujitások egyetlen fillérjébe sem kerülne a városnak és három jövedelmi forrás adná bőséges vizét a munka jutalmaként.

Álljunk meg egy kissé a református egyház vásárvám szedési jogánál és fejtegetjük röviden a megváltás lehetőségét, hasznát, előnyét.

Legtöbb ember Fogarason is, meg más illetékes helyeken is kételkedik a hiteles okmány létezésében és holmi „értéknélküli másolatokról” — meg „rég, hagyományokon alapuló szokásról” — tradíciókról beszél. Ezt azonban

csak a felületesen gondolkodók terjeszthetik. Mert a mai világban ki hinné el, hogy évi 10—12 ezer koronás jövedelmet adó alapot, amelyre olyan régóta áhítozik mindenféle testület — csak úgy „hagyományos szokásból” háborítatlanul birhasson valaki.

Akárki idegen Fogarasra jön és látja, hogy a piacon vámot szednek, azt hiszi, hogy a várostól bérlő a vámszedő a jogot. A külsőségen tehát semmit sem változtat az, hogy miféle testület adja bérbe, a bérlő egyéni érdeke, hogy pontosan és lelkiismeretesen szedi-e vagy nem. Amikor meghallja az ember, hogy a ref. egyház és nem a városé a vásárvám, — megütődik e szokatlanul kivételes helyzetben, és magától érthetően rögtön arra gondol, hogy miért nem váltja meg a város ezt a jogot, hiszen más helyeken a város jövedelméhez tartozik a vám. Felületesen ismerve és nézve a dolgot az ember helyesnek tartja ezt a gondolkodást.

Ha jól tudjuk, évekkel ezelőtt hajlandó lett volna az egyház átadni ezt a tulajdonát — illő árban — a városnak. Akkor azonban a rövidlátó városatyák olyan csekély árt kínáltak, hogy az alku félbamaradt. Ma már a ref. egyház — a helyzet magaslatára emelkedve — állhatatosan áll jogai mellett.

Mindenesetre méltánylandó és elismerésre méltó ez a „vastagnyakuság”, a reformátusok részéről, de mikor a város jövedelemforrásának a gyarapítá-

sáról van szó, bizonyára lesznek olyan egyének a ref. egyházban, hogy a közügy érdekében áruba bocsátják azt az alapító levelet akkor, ha a város jól megadja annak az árát.

Mert itt korántsines szó átadásról adás-vevési panktum jó létre s ha a ref. egyház jól megkapja a vásárvám árát, akkor egyrészt megszabadul a sok anyagi gondtól, bajtól, pereskedésektől, amivel ez a vámügy össze van kötve, de másrészt s végelemzésben tekintve a dolgot, mégis nagylelkűséget gyakorol, mert olyan fegyvert respektive dokumentumot ad a város kezébe, amelyből idővel kifejlődhetik a város jövedelemforrása, melyen lendíteni minden hazafiasan gondolkodó fogarasi polgárnak érdeke és kötelessége.

Mi ha a város élén állnánk, rögtön alkuba bocsátkoznánk a ref. egyházzal, a vásárvám megszerzése tárgyában s nem kunktátoroskodnánk, mert a folyton gordiusi csomoként elő gördülő akadályok így pl.: *laktanyaépítés, pénzügyigazgatóság* megszerzése stb. folyton akadályokat gördítenek a város elé, hogy ezt a lépést megtegye.

Mindenesetre jobb előbb az ilyen jövedelemforrások megszerzése, mint utóbb.

Mi azt hisszük, ha a város tényleg komoly alkuba bocsátkoznék a ref. egyházzal, a közügy érdekében megtennék azt, hogy ezzel a város jövedelemforrásait gyarapítanák.

Ne kunktátoroskodjék tehát a vá-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ár a üvegenként 4.— korona.

ros, hanem lépjen minél előbb komoly alkuba s gyarapítsa, illetve *vesse meg* ezzel jövedelem forrásainak a komoly létalapját s ne bizza az időre.

Ügybeosztás az 1910.-ik évre.

A) Dr. Harmath Jenő kir. járásbírónak beosztott ügyek:

1. Vezetés, elnöki ügyek (El.)
2. Azok a sommás perek, melyekben az első helyen irt alperes neve B—D, F, G, K, O. betűvel kezdődik (Sp. I.)

B) Nádudvary László kir. járásbírónak beosztott ügyek:

1. A magánvádra üldözendő vétségek és kihágások (B. I.) s idetartozó büntető vegyes ügyek (Bv. I.).

2. Azok a sommás perek, melyekben az első helyen irt alperes neve A, E, H, I, J. betűvel kezdődik (Sp. II)

3. Végrehajtási ügyek, amelyekhez nemcsak a V. lajstromban vezetett ügyek, hanem az összes végrehajtási kérvények elintézése, az ezután felmerülő teendők is tartoznak, tekintet nélkül arra, hogy sommás perből (Sp. I—IV-ig), vagy fizetési meghagyásból (Fh. és Fm.) keletkeztek.

Segédje: Dr. Ferenczi Károly jegyző.

C) Bedő Ferenc kir. járásbírónak beosztott ügyek:

1. Azok a sommás perek, melyekben az első helyen irt alperes neve P—Z. betűvel kezdődik (Sp. III.)

2. Örökösödési ügyek (Ö. és Öb.) és az idevonatkozó polgári vegyes ügyek (Pv. II.)

3. A fiatalok terheltek bűnügyeinek ellátása (B. III.)

Segédje: Fejér Gyula jegyző.

D) Dr. Virágh Károly kir. járásbírónak beosztott ügyek:

1. Az összes telekkönyvi ügyek.

Segédje: Valentin Arthur jegyző.

E) Dr. Ludvig Alfréd kir. albirónak beosztott ügyek:

1. Azok a sommás perek, melyekben az első helyen irt alperes neve L, M, N. betűvel kezdődik (Sp. IV.)

2. Egyezségi kísérletek (Eg.)

3. Az összes polgári vegyes ügyek, kivéve azokat, melyek az örökösödési ügyekre vonatkoznak és a lakbérleti ügyek (Pv. I.)

4. A királyi közjegyző helyettesítéséből felmerülő ügyek.

5. Fizetési meghagyások (Fh. és Fm.)

F) Oláh Béla kir. albirónak beosztott ügyek:

1. A hivatalból üldözendő vétségek és kihágások (B. II.)

2. Vizsgáló bírói ügyek (Vb.) büntető megkeresések (Bm.) s az idevonatkozó büntető vegyes ügyek (Bv. II.)

3. Polgári megkeresések (M.) kivéve azokat, melyek az Sp. I—IV. sz. lajstromokban vezetett sommás perekből keletkeztek.

Minden bíró felveszi a saját osztalékába tartozó ügyekre vonatkozó kereseteket, kérelmeket, feljelentéseket és ellátja a saját ügykörébe eső sommás perekből keletkezett megkereséseket.

A jegyzők beosztásán a felmerülő szükséghez képest esetenként változtatok.

Az előző években szünetelt, de felvett továbbá a hátralékban maradt pereket az a bíró köteles ellátni, illetve folytatni, kinek ügykörébe a jelen ügybeosztás szerint esnek s amennyiben az intézkedés folytán a bíró személyében változás állana be a S. T. 107. §-ának 2-ik bekezdése szem előtt tartandó.

IRODÁK:

I. számú jegyzői iroda:

Itt kezeltetnek az összes elnöki ügyek, számadások és leltárak.

Kezelő: Belba Szilád irnok, helyettese: Benedek József irnok.

II. számú jegyzői iroda:

Itt kezeltetnek az összes sommás perek

(Sp. I—IV.) s az ide vonatkozó polgári vegyes ügyek (Pv. I.), továbbá a V., M., Eg., Fh., Fm. lajstromokban vezetett ügyek. A napi posta átvétele és szétosztása.

Kezelő: Benedek József irnok; állandó segédei: Pakot Ferenc és Roemer Ferenc irnokok, kik szükség esetén a kezelőt helyettesítik.

III. számú jegyzői iroda:

Itt kezeltetnek az összes büntető ügyek (B. I., B. II., B. III., Bv. I—II., Vb., Bm.)

Kezelő: Balog Gyula díjnok, helyettese: Borsai Aladár díjnok.

IV. számú jegyzői iroda:

Itt kezeltetnek az összes örökösödési ügyek (Ö., Öb., Pv. II.) Idegen kézbesítések jegyzéke, postakönyv és irattár kezelése irattári felvilágosítás adás.

Kezelő: Fikler Dénes irnok; helyettese: Pakot Ferenc irnok.

Az irattározást minden jegyzői iroda kezelője maga végzi.

A gyűjtőszekrényt naponként d. e. 11 és d. u. 5 órakor kiüríti Krausz Henrik díjnok, aki a telekkönyvi iktatás-, kiadás- és irattározással is meg van bízva; helyettese: Széles Sándor irnok.

A jegyzői irodákban és az irattárakban valamint a telekkönyvtárban hétköznapokon d. e. 10—12-ig, ünnepeken és vasárnapokon d. e. 10—11 óráig felvilágosítás adatik.

Ez időn kívül igazolt sürgősség esetén csak a vezető járásbíró írásbeli engedélyének felmutatása mellett lehet felvilágosítást nyerni.

Szöbéli kérelmek (keresetek, büntető feljelentések) felvétele: Szerdán d. u. 3—5 óráig és pénteken d. e. 10—12 óráig, s ugyan ebben az időben a felek idézés nélkül megjelenhetnek.

Fogaras, 1909. évi november 1-én.

Dr. Harmath Jenő,

kir. járásbíró,
a kir. járásbírószék vezetője.

TÁRCA

Epizódok Gyulai Pál életéből.

Irta: Halmy Gyula.

Ez alatt a cím alatt egyet-mást már elmondtunk Gyulai Pál és Lévay Józsefre vonatkozólag. Ezzel a pár epizóddal még kibővítjük multkori közleményünket:

Miskolc piacán történt az alábbi epizód is. Megjegyzendő Kozma Andor akkor Miskolcon lakott s ottan az Első Magyar Ált. Bizt. Társaságnak volt a titkára. Pick nevű butorraktárosnak pedig az üzlete — abban az időben — éppen az Első Magyar helyisége alatt volt. Diszes könyvesszekrényeket állított ki közszemlére a butorraktáros, melyekben fából készítve voltak a diszes kiadású könyvek berakva. A könyvek sarkaira oda volt vésvé aranybetűkkel az illető írók nevei is.

Arany, Petőfi, Tompa nevei csak kétszer fordultak elő, míg Lévay, Gyulai, Szász Károly, Vadnai nevei csak egyszer-egyszer voltak markirozva a fából készült könyvek sarkain, ellenben Kozma Andornak a neve huszszor is előfordult. A diszes társaság ott sétált a főutcán: Gyulai, Lévay, Szász, Vadnai és Horváth Lajos. Megállnak a korifeuszok a Pick-féle kirakat előtt s bámulják a diszes könyves szekrényeket. Egyszer csak megszólal Horváth Lajos

főrendiházi tag: „no ti ugyan sokra vittétek! Mig a ti nevetek csak egyszer-egyszer fordul elő, addig Kozma-Kozma huszszor is. Lám ő nagyobb poéta mint ti. Gyulai laconice megszólal: „Ötvenkét jó verset egy költő sem irt egy esztendő alatt!“ Lévén akkor Kozma a „Borszem Jankó“ verselője, ahová minden héten beküldött egy-egy humoros, karrikaturázó poémát. Megjegyzendő, hogy Kozma még csak akkor 1887—88-ban adta ki első verskötetét „Tegnap és Ma“ címűt.

Ugyan abban az időben 1887-ben adtam ki én is „első zsongéimet“ a: „Parádi Emlékek“-et, melyet Gyulai Pál a „Budapesti Szemlében“ alaposan lecsapózott, mint gyöngeszárnypórálgatásokat. Elmentem Budapesten a kis öreghez s megintervjuoltam, hogy miért tette azt. Erre ő azt felelte: „Köszönje meg barátom! hogy így is irtam róla, mert az agyonhallgattatásnál nincs borzasztóbb kritika!“

Különben Gyulai Pálnak is volt egy achillesi sarka, melyen meglehetett sebezni. Salamon Ferenc híres történetíróval kötött ki egyszer s fölhányta neki, hogy „mikor fejezi be már Budapest monográfiáját?“ Salamon röviden azt vágta vissza: „amikor ön a Romhányiját,“ a mely tudvalevőleg töredékben maradt költői beszély.

Különben az is érdekes volt, mikor az Akadémiában előjött a helyesírás.

Budenz József híres összehasonlító nyelvtudós többek között azt vitatta, hogy

ugy írjunk, amint beszélünk! Gyulai erre azt felelte, hogy akkor a „hát igen“-t úgy kellene írunk, hogy: „hadin,“ mert Budenz ur ezt így ejti ki. Nagy volt a habota, természetesen e szó hallatára.

A tanárvizsgálatokon sokszor ütötte, korholta Simonyi Zsigmond és Szinnyey József fiatal nyelvtudósokat sok tekintetben nem értvén velük egyet.

Százával van az ilyen epizódok száma, melyből kár egyet is föl nem jegyezni, vagy meg nem örökíteni.

Bolygóüz . . .

Irta: Vécseiné Jankovich Luiza.

(Folytatás.)

III.

. . . És találkozniok kellett. . .

A szomszéd község bányatelepén óriási szerencsétlenség történt: beomlott az egyik tárna, melyben több mint 70 ember dolgozott. Valamennyien ott veszttek.

Az özvegyek és árvák javára azonnal megindult a segélyakció. Természetesen, Halmosvár, mint székhely, járt elől jó példával. Dicséretes buzgalommal gyűléseztek, küldtek ki fő és albizottságokat, mik ismét kisebb bizottsággá oszolva végre elhatározták, hogy valami impozáns, soba nem látott és hallott ünnepséget rendez, mely méltó legyen az ódon városka nagy történelmi multjához.

A Fogarasi Magyar Dalegylet hangversenyéről.

Fogaras, 1909. nov. 20.

Most, midőn a fővárosban és a nagyobb vidéki kulturközpontok hangverseny termeiben diadalmas szezonját üli a zeneművészet és mi szinte irigyen olvassuk a napi sajtó művészi rovatának változatos hangverseny tudósításait, kellemes és megnyugtató elégtételül szolgált, hogy azokból a művészi törekvésekből, melyek a téli szezonban a nagyobb, és kulturálisan fejlettebb városok társadalmait áthatják, mi is kivehettük szerény részünket.

Közhelyként szokás mondogatni, hogy korunkat a bussines is bussines, a pénzhasználat jellemzi. Ez igaz. A gazdasági élet egyeduralma az emberiség történetében sohasem lépett olyan éles előtérbe, mint a jelenben.

És csodálatos, hogy míg ez a rohamosan tovatörtető gazdasági fellendülés egyrészt rideggé teszi az emberiséget a nem anyagi értékű ideálokkal szemben, másrészt azt tapasztaljuk, hogy ez a ridegség tisztelettel hajlik meg a művészet trónusa előtt és azt finoman, gyöngéden maga fölé emeli.

Nincs kor az emberiség történetében, mely a művészetnek olyan előkelő helyet juttatott volna, mint a jelenkor. Igaz ugyan, hogy az ó egyiptomi idők óta a legújabb időkig minden kornak megvolt a maga örökértékű művészete, ez a művészet azonban csak Isten és a macenások kegyelméből élt. Minden idők művészetének háttérében ott áll támaszképpen, különösen anyagi támaszképpen a macenás rendszer, a fejedelmi, főpapi, vagy főúri kegy. A művészet minden időben, még akkor is, mikor egy-egy ágában a fejlődés zenitjét érte el, csak fényűzés volt. Macenások fényűzése.

Ma azonban a művészetnek már nem

existenciális feltétele a macenás rendszer. Ma nemcsak a királyi paloták és főúri kastélyok exkluzív termeiben emelnek oltárt a művészetnek, ez az oltár ma mindenkié és mindenki áldozhat rajta, a kia művészet nyilvános csarnokaiban megjelenik.

Ma a művészetnek muzeumokban, képtárakban, színházakban és hangverseny termekben rendeznek nyilvános istentiszteletet és ebből az imádságból kis és nagy városok társadalmi versenyezve igyekeznek részüket kivenni. Ma a művészet *szociális szükséglet*. Ez a különbség a jelenkor és a letűnt idők művészi élete között.

Tévedés volna azonban azt állítani, hogy a művészet ma független az anyagi erőktől. Minél több anyagi erő halmozódik fel egy társadalomban, annál inkább képes az ilyen társadalom a művészetnek áldozni. Ezért áll a fővárosnak és a nagyobb vidéki központoknak művészi élete oly magas színvonalon.

Ott pedig, a hol egy társadalom anyagi erői hiányában nem képes a hivatásos művészetnek állandó hajlékot teremteni, előáll a spontán generatio elve. A hivatalos művészet pártolásának helyébe az ugynevezett műkedvelő művészet lép. A társadalom kiválaszt magából művészi célú egyesületeket és szerény keretekben ezek az egyesületek szokták az ilyen kisebb társadalmak művészi szükségleteit kielégíteni. Ezért ma egy társadalom kulturális színvonalának egyedüli fokmérője az, hogy anyagi erői hiányában mennyire képes a művészi életet saját erőiből szervezni.

Hála és elismeréssel kell adóznunk a Fogarasi Magyar Dalegyletnek, mely társadalmunk művészi életében a vezérszerepet viszi. Ennek a dalegyletnek köszönhetjük azt, hogy városunkban művészi életéről lehet beszélni. Ennek a dalegyletnek köszönhetjük, hogy társadalmi életünk nem laposodik el, hogy saját erőnkkel ki tudjuk ragadni ma-

gunkat a hétköznapi szürkeségből és képesek vagyunk egy-egy napot ünneppé, a művészet ünnepévé avatni, melyen jóleső öntudattal érezzük, hogy mi is tagjai vagyunk a nagy kultúrtársadalomnak, hogy művészi érzékünkkel mi is egy kis szikrát szolgáltatunk ahhoz a dinamikus erőhöz, mely a kultúrtársadalom művészi életének kerekeit hajtja.

Ilyen kedves ünnepet ültünk f. hó 20-án. A Fogarasi Magyar Dalegylet e napon izléses műsorral bíró hangversenyt rendezett, mely alkalommal az érdeklődő közönség a Transsylvania nagytermét zsufolá-
sig megtöltötte. A várakozás, mely az összegyűlt közönség részéről megelőzte, a teremben szinte ünnepi áhitattá fokozódott.

A műsort Szentgály Gyulának népdal-egyvelege nyitotta meg, melyet a férfiak adott elő acélos erővel, fegyelmzett betanulással.

Ezt követte Nádasdy Dániel főgimn. tanárnak hegedűszólója, Dr. Ferenczy Károly zongora kíséretével. Hubay csárdás jeleneteit adták elő, ráadásul pedig a közönség frenetikus tetszésnyilvánítását Winiavszky 2. koncertjének „Andante” részletével honorálták. Örömmel üdvözljük Nádasdyban a tehetséges hegedűjátékost, a ki zenei életünkre valóságos nyereség. Első debüje arról győződtetett meg bennünket, hogy nagy stílusú hegedűs, a ki biztos vonókezeléssel és szuverén ujjtechnikával uralja hegedűjét. Olyan elragadó tonussal játszott, hogy a közönséget cetázisba ejtette. Kiváló partnere volt Dr. Ferenczy, a ki hajszálfinomságu, diszkrét zongora kíséretével, fejlett zenei intelligenciájának adta újabb tanujelét.

A 3. számban a dalegylet női kara állott ki a dobogóra. A csodaszarvas regéjét adták elő, melyet Sztójanovits Jenő zenésített meg poétikus dallamokkal. Az Arany János által irt szöveget Köntzey Margit szavalta, megkapó kedvességgel és naivitással. A magán-

Első és legsürgősebb dolguk volt küldöttségileg felszólítani Hadady bárót, hogy a rendező bizottság által felajánlott diszleütséget elfogadják.

Mert az ő neve, mely körülbelül 600 év óta van összerova Halmosvár nevével, mindennél többet fog jelenteni vállalkozásuknak. Miklós báró nem zárkozhatott el ridegen a kérelmezők előtt.

Arról volt szó, hogy 60 családnak, kiket egy éjszaka borzalmi földönfutókká tettek, újra kenyeret adjanak. Elfogadta tehát a tisztséget azzal a kikötéssel, hogy a nevét oda adja, a jegyét busás áron megváltja, de a rendezésben való aktív részvételétől mentse fel és azt se vegyék zokon, ha az ünnepélyen meg nem jelenik.

Ez az elhatározása azonban már a harmadik napon csodálatosképpen megváltozott. Ekkor történt ugyanis, hogy az automobilján a városba érve, hirtelen eszébe jutott, hogy valami kutforrásra volna szüksége most irandó munkájához.

Mert remetéskedése alatt írásra adta magát a nemes báró olyan meglepő sikerrel, hogy a nagy lapok csak úgy kapkodták uti rajzait, finom szatirikus hangon megirt elemfuttatásait. Meghagyta tehát shofförjének, hogy a főutca egyetlen könyvesboltja előtt állítsa meg a gépkocsit.

Melicher apó, a könyvkereskedő nagyot nézett, mikor az előkelő vendég szűk és söt-

tét boltjába belépett; még nagyobbat mikor az előadta kívánságát.

Dehogyan is volt meg az a könyv! Csak az ilyesmiben járatlan nagy ur, kinek ügyes bajos dolgait rendszerint mások végzik el, képzelhette, hogy neki csak óhajítani kell valamit és azt már elő is teremti. Mégis hogy szives készségét lássa a méltóságos báró ur, fekete selyem sapkáját hátra tolva kopasz homlokán, fűgén mászott fel a lajtorján, hogy a poros pakkokat össze-vissza kutassa persze hiába.

Hadady azalatt szórakozottan nézegette, a csalétkül kített diszes táblájú könyvek címeit, és a szétszórt levelezőlapokat, mikor egyszer csak újra nyílt a boltajtó és egy fiatal asszony lépett be rajta; egy fiatal asszony. kihez fogható szépséget ő még nem látott. És ezzel sok volt mondva. A szűk és sötét boltocskát, mintha egyszerre beragyogta volna a kalapja alól elővillanó arany haja. Nevetséges, vagy inkább elitelni való csak az volt a dologban, hogy arra a hajra ilyen kalap kerülhetett, ilyen olcsó, kisvárosi kohlomány. És a ruhája, kesztyűje, napernyője, cipője, szóval az egész öltözéke annyira nem őt illették, hogy Miklós báró valami gyerekes, mesébe illő tréfára gondolt: Tündérkirálynő megúván az örökös egyformaságot, elhagyta birodalmát és egy szegény kis varróleány maszkját öltötte fel, hogy megizelje a földi életet örömeit és bánatait. Az

asszony előre jött és néma főbolintással viszonozta a fiatal ember tiszteletteljes, de egyáltalában nem elfogulatlan köszöntését.

Melicher apó most megúván az eredménytelen kutatást, fűge lábával megint a földön termett és mély sajnálkozással jelentette ki, hogy nem lehet a méltóságos ur szolgálatára. De talán máskor szerencsésebb lesz. Mindig a legnagyobb örömmel és büszkeséggel fog rendelkezésére állani stb. stb.

Aztán előzékenyen új vevőjéhez fordult:

— Mit parancsol a nagyságos asszony?

Kováchnénak levélpapírosra volt szüksége. A vásár hamar megvolt. A szép asszony fizetett és ment.

Mikor a boltajtó becsukódott mögötte, a báró Melicher apó felé fordult.

Amaz, tapasztalt vén róka létére, be sem várta a kérdést, tudta, hogy kiről és miről akarnak itt felvilágosítást nyerni. És szolgált is vele tehetsége szerint.

Ilyen kis városban ismerik az emberek egymást, és különösen Melicher apó előtt, kinek boltja délelőtt és este valóságos kaszinó volt, semmi sem maradhatott rejtve. El is mondott mindent, ami a bárót érdekelhetett.

Hogy a babonás szépségű asszony az itteni iskola igazgatójának a felesége, aki miatta lépett ki a abból az előkelő papi rangból, hol nagyuri kényelem és szép jövő várt reá.

Hogy szegények és így nagyon is egyszerű szürke életet élnek, ami láthatólag

szólamokat Aladics Erzs, Héjas Pálné, Lux Irma és Oláh Béláné énekelték. Bámulatos, hogy mennyi jeles, magánszólamra hivatott hanganyaggal rendelkezik a női kar. Oláh Bélánénak csengő, érzéssel teli mezzosopránja és Héjas Pálnénak színes, kolorittal vegyített alt hangja, különösen a mélyebb regiszterekben igazi műlvezetést szereztek nekünk. A női karnak ezüst csengésű énekét kiegészítette Lessmann Ella rutinos, biztos készletségre valló zongorakisérete. A drámai elevenségű, dallamos, bájos lyrai poémakkal telt előadást a közönség kitörő tapsviharral jutalmazta.

Az est piésze Mozart XIV. vonós négyese volt, melyet I. hegedűn Nádasdy Dániel, II. hegedűn Roth Adolf, mély hegedűn Micu Ovidius és gordonkán Albrich János adtak elő. Olyan ensemble volt ez, melyre mint sajátunkra büszkén tekinthetünk. A lelkiismeretes studium, a nagy ambíció, mellyel e számot előadták, valósággal megszólaltatták a zenemű lelkét. A meunette és adagio részletbe igazi virtuozitást fektettek bele. A letompított, lágy hegedűhangok hullámai úgy keringtek a levegőben, mintha valami sphaerikus zenét hallottunk volna. A nagystílus előadást egy kellemetlen incidens zavarta meg. Fellépés előtt kialudtak a villanylámpák és e miatt szünetet kellett tartani, a mi a közönséget türelmetlenné tette. Közben pedig felhangzott a cigányzene. Ilyen diszonáns hangulat előzte meg a vonós négyest, melyre a közönségnek tulajdonképpen nagy áhítattal, és abszolút csöndességgel kellett volna készülődnie. Ennek dacára a quartett, mely Mozartnak szövevényes kompozícióját oly közel vitte a laikus hallgató szívéhez, magas értékű munkát produkált, melyet a közönség átszellemülten hallgatott végig és azt frenetikus tapsviharral jutalmazta. Reméljük, hogy még sokszor lesz alkalmunk

nem igen tetszik az asszonykának. Nincs is rajta mit csudálkozni. Ilyen külsővel! Méltó lenne a királynői koronára. És itt kell neki eltékozolnia a fiatalságát, szépségét. Gyermekek nincsenek. A férfi nagyon derék, becsületes ember, de mintha neki is rágódnék valami a lelkén. Talán a kielégíthetetlen ambíció.

Szóval

Szóval — Halmosvár másnap reggel arra ébredt, hogy Hadady Miklós báró személyesen kereste fel Hardtner polgármester urat, mint a bizottság elnökét, a kopott falu, pókhálós, dohányfüstös irodájában és kijelentette, hogy tekintettel a cél nemes voltára, meggondolta magát és igenis, tényleges részt akar venni az ünnepély rendezésében. Reményli, hogy így nagyobb hasznára lehet az ügynek, melyet diadalra vinni a legfőbb törekvése.

Ennyi nagy uri kegy által elkápráztató polgármester alig talált szavakat hálája kifejezésére. Ügyetlenül hebegett valamit a nagy tiszteletéről, a soha le nem róható háláról és folytonos hajlongás közt kísérte le egészen a Rákóczy korabeli városház főkapujáig illusztris vendégét, aki az utcára érve, önkénytelenül és széjjel nézett, ha nem pillant-e meg egy kalapmonstrumot, mely alól aranyzóka hajfonatok villannak elő. De az utca a délelőtti órákban néptelen szokott lenni, mindössze néhány jelentéktelen alak haladt a tulso soron és egy tót szolgáló jött az uton lefelé, kőkorsóval a fején.

hangversenyeinken hasonló művészi egyesülésben gyönyörködni.

A műsort Mendelsohn „Loreley“- című operatörredékének fináléja zárta be, melyet a vegyeskar adott elő, Dr. Ferenczynek mindnyájunk által ismert plasztikus zongorakisérete mellett. Az előadás a műornak csakugyan hatásos fináléja volt. A női és férfikarnak impozáns egyesülése igazi műlvezetést nyújtott a közönségnek. Eleonora szoprán szólamait Madácsi Gyuláné énekelte finom, csengő énekművészettel és értelmes interpretációval.

A hangversenyt, mely jelentékeny anyagi sikerrel záródott, hajnali 4 óráig tartó kedélyes, intim jellegű tánemulatság fejezte be.

A dalegylet estélye meleg, művészi hangulatokkal teli este volt, melyért külön elismerésünket kell kifejeznünk Heller Frigyes karmesternek, a kinek gondos vezetése alatt sikerült ezt a nehéz, művészi értékű műsort összeállítani. Végül igen nagy elismeréssel és köszönettel kell adoznunk Dr. Hámorszky Oszkár és Dr. Ferenczy Károlynak, akik mint az egylet elnökei fáradhatatlan buzgalommal viszik az egylet ügyeit s a kik önzetlen munkásságának köszönhetjük társadalmunk esztétikai életének ébrentartását, köszönjük a legutóbbi hangverseny nyújtotta élvezeteket.

R. Á.

H I R E K.

A színi időszak.

Ez sem jó magyar kifejezés ugyan, de ha az „évszak“ — bevésődött a helyes magyar kifejezések közé — hát a fenti címet is elfogadhatjuk az idegen *saison* helytelen és erőszakos „évad“ vagy „idény“ fordítása helyett. Nehogy azonban a primadonna-lázban égő ifjúság csalódjék, hát sietve félbeszakítjuk nyelvtani fejtegetéseinket és a rég várt színelőadásokról, illetve a szintársulat megérkezéséről beszélünk tovább.

Az elmúlt héten nagy, rózsaszínű plakátokkal telt meg Fogaras. „Itt vannak a színészek“ — ujjongott a mindkét nembeli ifjúság, — a Transsylvania bérlője, — a fodrász, a zenész, a vendéglősök, cukrász és szabó. „Itt vannak a színészek“ — busultak a gondok alatt roskadozó családfők, a férjek és apák továbbá a tanügy hivatott művelői, — amazok erszényüket holmi színházjegyek és selyembluzok árával érzik máris könnyebbnek éjszakai álmukat rövidebbnek, emezek a nehezen felépített tanulás leromlását féltve.

Dehát hiába a busulás, az örömgözedelmeskedik és a hét utolsó napjára berobognak a szintársulat tagjai, becommognak a málhácsszekerek és ma, lapunk zártakor már felütötte otthonát a Traussylvania nagytermében a muzsák egyik legkedvesebbje: *Thália*.

Fehér Károlytól függ, hogy a fogarasiak izlését, igényeit kielégítve, a pártolást biztosítsa, vagy előadásai nyívtalanságával elriassza a színháztól a kö-

zönséget. A társulat — ha hihetünk a jelentésnek — ezuttal hiánytalanul van összeállítva. Egyetlen szerepkör sincs üresen. A primadonnát: *Sugár Arankát* a leghizelgőbb hír előzte meg, s az eddig Fogarason szerepelt színészek legkiválóbbjait ismét itt látjuk, mint például: *Szatmárit nejevel, Jobay Nusit, Zilahit, Barótit, Bogyót, Arany Olga* és *Kürthy Lili* vannak most a tavalyi két kedves fiatal szereplő: *Sellő René* és *Albert Gizi* helyett, a következők megmutatja majd, hogy előnyös volt-e a csere? A fáradhatatlan *Baranyai* karmester pár jelenléte mindenestre biztosítja a zene pontosságát és precíz voltát.

Szombaton, lapunk zártakor kezdi meg az előadások sorozatát Fehér Károly színigazgató, a „*Csók király*“ című egészen új és sikeres daljátékkal. Vasárnap délután ifjúsági előadásként Liliomfi, este a *Harang*, Pásztor Árpád poétikus legendája kerül színi. A 24 előadás mindenike a színmű-irodalom ujdonságai közül van kiválogatva és így remélhetőleg sem a közönség sem, a társulat nem panaszkodhat majd.

Egészen véve jónak ígérkezik a a színi időszak, — tél apó is a helyzet magaslatára emelkedett, behozva az unalmas, téli estéket és így az idő, az ujdonság ingere, a társulat jó hire, a műsor kitünősége összejátszva, biztosítani fogják a sikert, amiről már legközelebbi referádánkban, jobban mondva: kritikánkban bizonyosan örömmel számolhatunk majd be.

Halmay Gyula.

— A főigazgató uton. A nagyszombati tankerület kir. főigazgatója *K. Walther Béla* pénteken este Kézdivásárhelyről Brassóba utazott, hogy az ottani középiskolákat meglátogassa.

— Egy főszerkesztő lemondása. *Dr. Zakariás János* országgyűlési képviselő a „Brassói Hírlap“ főszerkesztője a főszerkesztőségről lemondván a fenti lap szerkesztőségéből kilépett. Így tehát most a felelős szerkesztő *Dr. Kovácsy Dénes* brassói köz. és váltó ügyvéd; társszerkesztő pedig továbbra is *Kocsis Béla*.

— Hangverseny. A fogarasi német dalegylet f. hó 27-én este a Páris szállóban, *Zikeli Márton* karmester szakavatott és kiváló vezetése mellett, magas nívón álló hangversenyt rendezett, a következő, kitűnő műsorról: 1. Erdészdal. Vegyeskar, Becker E.-től. Két dal. Szoprán és zongora Abt F.-től. Énekli: Kaylich Koszák Regina. a) Hozzad. b) Egyedül bolyongok. 3. Az énekek éneke. Férfikar Wengert J.-től. 4. Schiller két dala, a költő 150. születésnapja emlékére. Női kar és zongora Vogel M.-től. a) Holder Frida. b) An die Freude. 5. Adagio religioso és Honvágy. Hegedűn előadja Roth Adolf harmonium kísérettel. 6. Téli öröm és Az északi szélhez. Duett zongora kísérettel Schletterertől. 7. Leányka, vigyázz magadra! Férfikar, Wohlgemuth G.-től. 8. Táned. Női kar, zongora kísérettel. Amor J.-től. 9. Májusi tánc. Vegyeskar. Sturm W.-től. Lapunk zártakor kezdődően

a hangverseny, csak jövő számunkban adhatunk annak lefolyásáról részletes tudósítást. A német dalegylet régi, jó híre azonban előre is biztosítja a sikert. Kár, hogy éppen összeesett az első, megnyitó színelőadással és így nem vehettek részt sokan a hangversenyen, akik pedig másként ott lettek volna. Reméljük, hogy máskor azok is gyönyörködni fognak a „Gesangverein“ kiváló sikereiben, akiket a tegnapi színelőadás megnyitó előadása elszólított a fenti hangversenytől.

— **A középiskolai oktatás kérdése.** A tankerületi főigazgatók értekezletének, mely e hónap 17-én és 18-án folyt le Molnár Victor államtitkár és Barkóczy báró miniszteri tanácsos elnöklésével legfontosabb tárgya volt a középiskolai oktatás kérdése. Az értekezlet, amely pusztán informatív jellegű volt s amelyen a pozsonyi és nagyvárad kerületek kivételével minden kerület képviselve volt, állást foglalt amellett, hogy arra minél nagyobb gond fordítassék; különböző javaslatok forognak szönyegen az oktatás alaposabbá tételére vonatkozólag. Az értekezleten sok aktuális közoktatásügyi kérdésekről volt szó. Az értekezlet szerint kívánatos, hogy ezek a főigazgatói értekezletek lehetőleg minden évben összehívassanak, mert az eszmecserenek közvetlen hatása a tan és nevelésügy egész fejlődésére a jótékony hatásnak bizonyul.

— **Ifjúsági előadás.** Ma, vasárnap délután 3 órakor ifjúsági előadásként, *Krebsz* Ernő áll. főgimn. tanár bevezető szabad előadásával, az örökbecsű: *Liliomfi* kerül színre. Felhívjuk ez eseményre az érdekelt tanuló ifjúság figyelmét.

— **Újabb részletek Dörmögő Dömötör útazásáról** olvashatók Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb számában. Dörmögő Dömötör, a híres mackó most már megtanulja az automobil kormányozni s végleg elhatározza, hogy résztvesz a berlin-budapesti automobil-versenyen, hogy elnyerje az ötvétezer koronás díjat. Ezenkívül olvasható még a „Jó Pajtás“-ban Endrődi Sándor Csali meséje pompás versekben, Szöllősi Zsigmond keleti elbeszélése, Rákosi Viktor vidám elbeszélése, járás-kelés a nagyvilágban, Ördög a kályhában (vers, szép képpel), Benedek Elek regénye, szerkesztői üzenetek, rejtvények. A sikerült, kedves képeket Tull Ödön és Markó Lajos rajzolták. A „Jó Pajtás“ előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér.

— **Kritika és a színházi iroda.** Érdekes kontrasztot tapasztaltunk egyik miskolci lapjárunk színházi rovatában, amelyet mulatságos volta miatt örökitünk meg a halhatatlanság számára. A lap ugyanis — „A holdkörös“ premierjéről számol be a következő nem éppen dicsérő hangon: „A tegnapi darabhoz először is piros színelőadást kellett volna nyomatni, másodsor pedig nem kellett volna a darabot előadni. Mert ez a „Holdkörös“, vagy inkább „kórságos“ darab

részben trágár, részben pedig értelmetlen és silány. Egyáltalában nem színpadra való zagyvalék. A színelőadás operettnek jelzi, de nem operett, hanem durva bohózat, tarkítva kabarett és mozi intermezókkal és garnirozva trágársággal és zenével. Az ilyesmit nyáron valamely nagyvárosi mulatóban elő lehet adni, de színpadra nem szabad eresztetni.“

— Közvetlen ez alatt a kritika alatt, mely végig ebben a harsány tenorban folyik, eme néhány sor olvasható: A színházi iroda hírei: „A holdkörös.“ Ma szombaton kerül másodsor színre Lehner Ferencz bájos zenéjű operettje „a holdkörös“.

— **Újabb nagy lopás Törösváron.** Törösvárnak Porta nevű részében f. hó 14-én este 9 órakor Klimes nevű parasztgazda házába eddig ismeretlen tettesek betörték s míg a házbeliék egy lakodalmi ünnepségen vettek részt, az alatt sok ruhaneműt és egyéb tárgyat loptak el. Midőn híre ment a nagy lopásnak, a lakodalmi népjó része is Klimes házához csődült s akkor még egyik tolvaj a házban kutatott, de senki sem merte az illetőt elfogni. Így hát ez nyugodtan távozott s midőn már messzire volt, csak akkor mert valaki utána löni, de nem talált. A tetteseket nyomozzák.

— **Munkásgimnázium.** A múlt héten nyílt meg az erzsébetvárosi munkásgimnázium, s azóta szorgalmasan folynak az előadások, hetenkint kétszer: kedden és pénteken este 8—9 óráig. Kedden Keresy Jenő főgimn. tanár ismerteti a magyar nemzet történetét, pénteken pedig dr. Vargha Zoltán főgimn. tanár Magyarország földrajzát. Az erzsébetvárosi kereskedő és iparos ifjak megértették a hívó szót s tömegesen vesznek részt a tanfolyamon; de nemcsak ezek, hanem idősebb polgárok is, férfiak és nők egyaránt, szívesen hallgatják az előadásokat, úgy hogy a munkásgimnázium helyisége mármár szűknek kezd bizonyulni. Ezzel kapcsolatban említjük meg az első szabad lyeumi előadást is, melyet a munkásgimnázium tanári kara f. hó 17-én a „Takarékpánztár“-szálló dísztermében rendezett, s amely mind erkölcsi mind anyagi tekintetben kitűnően sikerült. Bertalan József főgimn. tanár, Zeppelin gróf és a léghajózás legújabb vívmányai című előadása, volt rekedtsége miatt — dr. Vargha Zoltán főgimn. tanár olvasott föl. A nagy gondtal és kiváló szakértelemmel megírt értekezés részletesen ismertette a repülés elméletét, Deredalus és Icarus szárnypróbálgatásaitól Kutassy Ágost magyar aviatikus legújabb kísérletéig. Az alapos s mindvégig érdekesítő értekezést számos gyönyörű színes vetített kép illusztrálta, melyeknek egy részét dr. Steiner Szilárd főgimn. tanár készítette s Bokor László főgimn. tanár színezte. A szép számban megjelent intelligens közönség elejétől végig nagy figyelemmel és élvezettel hallgatta a felolvasást s teljes ismerését fejezte ki nemcsak a szerzőnek, hanem a felolvasónak is.

— **Esküvő.** F. hó 30-án kedden esküszik örök hűséget F e d e r Hermann S c h l e s i n g e r Etelkának az izraelita templomban.

— **Egyházyülés.** Folyó hó 24 és 25-én Balázsfalván gör. kath. egyházkongresszus volt. Tárgya a hitoktatás és papi nyugdíjalap rendezése. Résztvettek Fogarasmegyérből: Makaveiu Jakab érseki helynök. Recsán Miksa vajdarecei lelkész s Serbán Sándor vojilai lelkész.

— **A jégpálya.** A városunkban működő „koresolyaegyesület“ sok sportkedvelő embernek kívánságát teljesítene ha, a jégpályát két részre osztaná, úgyhogy az elemi iskolások s gimnázium alsóbb osztályos növendékei elkülönítve legyenek a felnőttek s már gyakorlott koresolyázóktól, mert azok ott gyerekes csinyjeikkel a felnőttek koresolyázóknak csak akadályul szolgálnak. Reméljük, hogy koresolyaegyesületünk ezen kis reformot megvalósítja, nagy öröme a gyakorlott koresolyázóknak.

— **A kisiparosokért.** A kormány — mint értesülünk — intézkedett, hogy a közszállításoknál, ahol csak lehet elsősorban vegyék figyelembe a kisiparosok és a kisiparosok szövetkezeteinek ajánlatát.

— **Határjelzés.** A törvény szerint minden birtokos köteles birtokhatárának megjelölésére jól látható jeleket felállítani. Ennek a rendelkezésnek pontos végrehajtásáról most már gondoskodni fognak a hatóságok és a hol hiányt találnak, azt a törvény értelmében a mulasztók költségére pótolni fogják.

— **Nemeslelkű alapítvány a székely ifjaknak.** Béli Tivadar és neje három egyenként 6000 koronás alapítványt tettek szegény sorsú székely tanuló ifjak és leányok számára és pedig a sepsiszentgyörgyi és kézdívásárhelyi főgimnáziumnál, valamint a nagyzebeni rom. kath. leánynevelő intézetnél. Az alapítvány kamatait a Béldi család itéli majd oda a folyamodóknak. Nemeslelkű adomány, mely örökáldottá teszi az alapítványtevők dicső nevét.

— **Iparosok nyugdíjbiztosítása.** A magyar iparosokat sok mindenféle címen megterhelik a munkásaik betegségyezési és balesetbiztosítása, az általános betegségyezési pótdadó stb. alakjában, csupán saját sorsukról nem gondoskodik senki. Ha az iparos nem tudott vagyont szerezni öregségére kldusbot vár reá. E nagy szociális bajnak orvoslására régóta kívánják az iparosok aggkor nyugdíjbiztosításának megvalósítását. De hiába volt ez annyi vita tárgya, ma nincs belőle semmi. Annál örvedetesebb, hogy egy vidéki város: Karcag iparossága, most az iparosok aggkori nyugdíjbiztosítását az ipartestület kebelében akarja megvalósítani.

— **A kereskedelmi és iparkamara újra alakulása.** A kereskedelemügyi miniszternek rendelete alapján a brassói kereskedelmi és iparkamara újra alakulása céljából Brassó város részére a kereskedelmi és iparosztálya 16—16 rendes beltág és 8—8 póttág, a felvidéki járás részére a kereskedelmi és iparosztálya 1—1 rendes kültág és 1—1 póttág választandó. A választás napján 1909. évi december hó 17-ét tüzték ki, mely napon a választás minden egyes választókerületben befejezendő. A választás reggeli 9 órakor

MENJÜNK NOVÁK JÁNOS női- és férfidivat üzletébe

az őszi-és téli idény UJDONSÁGAIT megtekinteni.

kezdődik és délután 4 órakor végződik. A választás a kereskedők és iparosok részéről külön-külön történik és mind a négy választó kerületben azon kereskedők és iparosok kamarai tagokká választhatók, kik az illető választói névjegyzékbe fel vannak véve és a kereskedést vagy ipart három év óta üzik. Minden választó szavazatát csak személyesen és pedig szóbelileg vagy írásban beadhatja, a választó jogosultak névjegyzékai az illetékes választói albizottság elnökeinek betekinthetőek.

— **A vesztőhely Aradé.** Arad város törvényhatósága hétfőn impozáns módon adózott a 13 vértanu kegyeletos emlékének. A közgyűlés egyhangulag, hazafias lelkesedéssel elhatározta, hogy a vesztőhely földjét megváltja és tíz holdnyi területet a Nemzet földje néven kihasított és gyönyörű parkkal véteti körül azt a helyet, a hol a vértanuk néhány örök álmát alussza.

— **Kisküküllővármegye háztartási költségvetése.** Kisküküllővármegye őszi rendes közgyűlésén letárgyalt és egyhangulag elfogadott 1910. évre szóló költségvetés szerint, Kisküküllővármegye háztartása beleértve a személyi és dologi kiadásokat összesen 230.393 koronába kerül az 1910. évben.

— **A városok két milliója.** A városok köztudomás szerint esztendőik óta várják, hogy az állami funkciók teljesítéséért kárpótlásban részesüljenek. Az idei költségvetésbe először vettek fel e címen két millió koronát, amelyet azonban máig sem osztottak föl. A városok országos kongresszusának állandó bizottsága a múlt héten úgy a belügy, mint a pénzügyminiszteriumhoz sürgető felterjesztést intézett s remélhető, hogy a felosztás négy-hat héten belül meg is történik.

— **Izraeliták kivándorlása Romániából.** Romániából az 1905. évben 3406, az 1906. évben 3182 és az 1907. évben 2294 izraelita vándorolt ki. Összesen tehát e három év alatt 8885 izraelita hagyta el Romániát.

— **Idégen birtok magyar kézben.** Segesvárról jelentik: Béli László, Nagy-küküllővármegye volt főispánja, a trencsénvármegyei Dretora községben örök áron megvette Barszki lovag, lengyel nagybirtokos 2800 hold kiterjedésű birtokát és a rajta levő szeszgyárat. A birtok száz évnél tovább a Karinszky grófok tulajdona volt.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** Dr. Neamtiu János ügyvédet, Sárkány székhellyel a kamara ügyvédi lajstromába folytatónlag bejegyezték.

— **Áthelyezések a honvédséghez.** Dr. Fogolyán Kristóf tartalékos segédorvos és dr. Éltes Béla tart. segédorvos helyettes a 22. helyőrségi kórháztól áthelyeztettek a braszói 24. honvédegyalozozed tartalékába.

— **Magyar lapok kitiltása Romániából.** Bukarestből írják: A román kormányhoz közel álló „Secolul“ című lap cikket közöl abból az alkalomból, hogy a magyar kormány a „Vintorul“, „Minerva“ és „Conservatorul“ című romániai lapoktól megvonta a postai szállítási jogát. Nevezett lap cikkét azzal fe-

jezi be, hogy mindezek után nem marad más tenni való, mint hasonló rendszabályozással járni el a Romániába nagy számban küldött magyar lapokkal szemben. Megemlíti a „Pester Lloyd“, „Budapest“ és „Budapesti Hírlap“ című magyar lapokat, mint a melyek nap-nap után sértegetik, gyalázzák és piszkolják a romániaságot. Reméli, hogy a romániai sajtó szindikátusa megteszi a kezdeményező lépést ez irányban.

— **A templomrablók multja.** Az egyik betörő, Szabó József 11 évet töltött pénzhamisítás és lopásért — cimborája, Darka János 6 évet ült lopásért a szamosújvári fegyházban, hol munka közben volt idejük s alkalmuk is ily sok idő alatt a gonosz tervek szövésére. Bevallották, hogy a múlt év október havában ők törték be a dicsőszentmártoni róm. katk. templom üvegfestményű mozaik 1000 kor. értékű oltárképét, melyen át behatolva, kirabolták a Szent Antal persely tartalmát. A csendőrség egy év óta a legmesszebb menő nyomozást folytatta a tettesek kézrekerítésére, s ez csak egy év múlva sikerült, a midőn a városi mechtarista szerzet templomából rabolt tárgyak s a persely tartalmával indultak Dicsőszentmárton felé, ahol — bevallásuk szerint — a posta és Szövetkezeti bank pénztárát akarták kirabolni. Tehát a dicsőszentmártoni csendőrpáncsnokság tagjait kitüntetésre érdemes elismerés illeti meg e két notorius fegyházzviselt vakmerő betörő elfogásáért.

— **Tél apó.** Még tíz nappal ezelőtt, a galaci hegyoldalon sötétkék márciusi ibolyát találtunk. Az őszi verőfényben sűtkérező réten pedig, margaréta és egyéb nyári virágokból álló csokrot kötöttünk. Alig néhány nap múlva azonban beköszöntött a zord tél apó, mégbedig nem lassan-lassan, hanem teljes szigorúsággal. A tavaszt képzelt, szegény kis nyári virágok pedig szomorúan hajtották le fáradt fejcskőjüket és hiszékenységükért életükkel fizetve, megfagyva hevernek a fehér takaró alatt.

— **A megmérgezett farkas.** Azt a farkast, a mely a múlt héten oly nagy vérengzést vitt véghez Schmidt nevű mészáros nyájában, 24-én törbe ejtették. Az ordas azt gondolván, hogy most is kedvez a szerencse, újra ollátogatott, de ez alkalommal nem juthot, hanem egy drb. hust pillantott meg. Semmi rosszat sem sejtve a lakmározáshoz fogott, de mivel a hust megelőzőleg megmérgezték, megártott az ordasnak, el akart menni, de lábát épen a csapdába tette s így nem mehetett el. Reggelre már megis döglött.

— **Csendhábortások.** F. hó 22-én hajnalban a Székely utcában Denica Sinkan és Murean Károly és még többen egy korcsmában kártyáztak. Kártyázás közben összeveszték valamin, a minek az lett a következménye, hogy Murean Denica Sinkánt fejen szurta. A tett végrehajtása után a tettes elszaladt, a többiek utána szaladtak, hogy társukat megboszulják. De nem sike-

rült elfogniok. És e miatt nagy zajt és kiabálást csaptak.

— **Az aszfalt tisztogatása.** Most, hogy a szűz hó városunkat is ellepte, jó volna rendőrségünknek kihirdettetnie, hogy az aszfaltot a lakosok tisztítsák meg a hótól, és homokkal vagy fűrészpórral hintsék be, mert így sok balesetnek lehet elejét venni.

— **A katonai kórházak jelentései** szerint „a természetes Ferencz József-keserűviz gyorsan és biztosan hat és hosszabb használat után sem idéz elő rossz utóhatásokat. A betegek szívesen veszik be, mert ize nem kellemetlen“. A „Ferencz József“-keserűvizet ezen kiváló tulajdonságai teszik mindazoknál nélkülözhetetlenné, kik gyakran vannak hashajtóra utalva.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Hirdetések.

Zongora hangolást és javítást elvállal: BARANYAI MIHÁLY színházi karmester.

Kiadó lakás. 2 szoba, konyha, kert és a többi hozzátartozókkal kiadó Lenkert-utca 18. sz.

Egy üzlethelyiség kiadó. Zeik-utca 3. sz. a. Bővebbet Bács Károly tulajdonosnál.

Eladó. Fazakas utcában 9. szám alatti ház szabad kézből eladó. Ugyanott eladó egy szobában használható gőzfürdő-készülék. Tudakozódní fenti szám alatt.

Majdnem teljesen új 2 szobabutor és konyha-berendezésem helyváltozás végett szabad kézből eladni vagyok kénytelen. Megtekinthető és értekezhető szabad bemenettel a várpalotában: BAUMÖHL számvevő altisztnél.

Szép írásu fiatal ember másolásokat jutányos áron elvállal. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Sz.: 500—909. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszék 1901. évi 5808. számú végzése következtében dr. Russu Octáv nagyszebeni ügyvéd által képviselt Albina nagyszebeni takarékpénztár javára 730 kor. s jár. ere-

A valódi SINGER varrógépek főraktára.

Előnyös részletfizetési kedvezmény, legmesszebbmenő jótállással. Ingyen tanítás gépvarrásban, himzésben u. m.: lapos, homok, aszur, aplikáció, kongre, spanyol, smyrna stb. !! A legkényesebb **fegyverek, varrógépek és kerékpárok** javító műhelye, vadászfelszerelési cikkek, kerékpárok és alkatrészek dus választékban.

SÁRKÖZY JÓZSEF,
puskaműves és mechanikus. (Bethlen-utca 4.)

jéig 1902. évi január hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1250 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 11 bival, 2 tehén, 1 csikó, tengeri és fa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járás-bíróság 1909. ik évi V. 441/3 számú végzése folytán 312 kor. tőkekövetelés ennek 1908. évi április hó 29. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 27 kor. 74 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Vojla községhezánál leendő megtartására 1909. évi december hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Fogarason, 1909. november 17.

Gyárfás Ferenc,
kir. jbir. végrehajtó.

Sz. 909—909.

Hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy a 150. számú italmérsi engedéllyel bíró községhez, 4 egymásután következő évre folyó évi November 29-én d. e. 9 órakor érbe adatik.

Kikiáltási ár 1200 kor. Bánatpénz 20%.
A többi feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Alsóárpás, 1909. nov. 22.

Előjáróság.

Hirdetmény.

F. hó 25-től kezdve Budapest—Fogaras között (Tövis—Kiskapuson át) a 602—8402—5902. és 5911—8405—601-es számú vonatknál egy közvetlen Abh. kocsit fog kivételképen újból forgalomba helyezni.

A közvetlen kocsit a 602—8402. és 8405—601. számú vonatok közötti időben Kiskapus állomáson a téli időszak alatt futtva lesz.

Ezzel egyidejűleg figyelmeztetem az utazó közönséget, hogy Budapest Keleti p. udvar állomás Fogarasra szóló közvetlen gyorsvonatu jegyeket kiszolgáltató, újbóli jegyváltás Nagyszében állomáson fölöslegessé válik.

Állomás főnök:
Szenes.

A Nagy Gábor-féle DELAWARE szőlő faj

az egyedüli melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítmányhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénperozni nem kell, nem árt ennek a flokszera és bimbója, vesszője télben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3—4 fűrt fejlődik. Valódi bőtermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetévesztetni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajtával, ügyelni kell arra, hogy Nagy G.-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware szőlő olyan bort ad, mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyira kétél, mint más borok. Kóstolónak egy üveg gel hárkinek küldök 1 koronáért.

A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szüveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugasztetéséről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY
pósta, távirtda és távbeszélő állomás.
Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Legnagyobb kitüntetés. Arany állandém. „München 1906”
Legnagyobb kitüntetés. „Grand Prix” St. Louis 1904.

DÁNOS GYULA szőlőnagybirtokos :: Ménes-Magyarád-Hegyalján keres megbízható, szorgalmas

ÜGYNÖKÖT Fogaras és Vidékére.

Ajánlatok küldendők:

DÁNOS GYULA,
:: Világos (Aradmegye) címre. ::

Amortizációs tisztvis. kölesön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt

Az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselősege”

Kolozsvár,

Ferencz-József-ut 7. szám alatt.

➔ Válaszbélyeg csatolandó. ➔

Két jó házból való fiu
tanulónak felvétetik
THIERFELD DÁVID

könyvnyomdájában és könyvkereskedésében.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

Divatos, gömbölyű

**SZÖVET-
GOMBOKAT**

különböző nagyságban készít:

Özv. MAETZ BÉNINÉ
Hid-utca 1. szám alatt.

Hazánk egyik legnagyobb és leggazdagabb biztosító részvénytársasága megyénket újra akarja szervezni. E célból

KERES

egy vagy két megyénkben jól bevezetett, megbízható, komoly, szolid előéletű és szorgalmas egyént, kik a biztosítási üzlet összes ágazataiban az üzletszerzés, valamint a szervezés terén eredménynyel képesek működni.

Főcél: Üzletszerzés és itt helyben, valamint a vidéken, oly helyi megbízható ügynököket és képviselőket felállítani, kik szintén képesek egészséges biztosítási üzletet teremteni.

Ajánlkozók, kik ezen a téren már sikerrel működtek, előnyben részesülnek. Nem szakmabeliek a társaság költségén oktatást nyernek. Az állások a jól betöltött, kikötött idő leteltével nyugdíjképes állandókká alakíttatnak át.

Kezdőfizetés: A már betöltött gyakorlat és előismeretek szerint havi 150—250 korona és ha a társaság megbízásából utazik: 10.— korona napidíj és II. oszt. vasut. Kimerítő ajánlatok: „Kötelességtalajásítás — szép jövő” alatt

ECKSTEIN BERNÁT hird. irodába (Budapest, VII., Erzsébet-körut 37.) kéretnek.

Cimfestészet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy Fogarason, Hid-utca 46 sz. alatt

Cimfestészeti műtermet

nyitottam. Készítek mindenféle műszaki cimfestészeti munkákat, a legjutányosabb árak mellett: u. m. igen csinos, izléses kivitelű cég- és címtáblákat, mindennemű cimereket, színházi díszlet-festészetet, zászló feliratokat, mindennemű aranyozásokat, díszmű és üvegtábla festészetet, templom festészetet, emléklapokat és képeket, — egyszerű és művészi kivitelben.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezve, maradok hazafias tisztelettel:

Rigly János,
műszaki cimfestő.

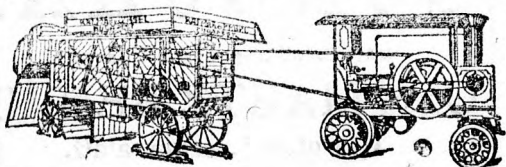
Számtalan első díjjal és díszoklevelekkel kitüntetve.

Kalmár és Engel

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA

BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRUT 22.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-egyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait, valamint szivó gázmotorjait, melyek V., Lipót-körut 22. bármikor üzemben megtekinthetők.

:: Teljes jótállás :: Egyedül létező újdonság!
kitűnő cséplésért!

Ezen motorok egyenletes járásaik és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjárattalabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre.

2 TELJESEN ÚJ GRAMOPHON ELADÓ.

Eladási ára: 56 K. Kisebb 48 K.

Hozzávaló hanglemezek:

Kétoldalos nagyalak á 2.40 K.

kisalak á 2.— K.

Legtökéletesebb szerkezet tiszta hangdobozzal!

Játszás közben nem serceg!

Értekezhetni lehet:

Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

5500

bizonyítvány orvosok és magánorvosoktól bizonyítják, hogy

KAIZER

MELL-KARAMELLAI
a három fenyővel

KÖHÖGÉST

rekedtséget, elnyálkásodást, katarrust, görcs és számarhuratot legjobban elhárítják.

Csomagja 20 és 40 fillér

:: 1 szelence 60 fillér. ::

Kapható: Hermann J. P., Dr. Kontesveller Károly, Steinburgi Pildner F. A.
:: urak gyógyszerárában. ::

Urak és hölgyek

könnyű és jól jövedelmező mellékkeresetre tehetnek szert, ha

!! részletfizetésre !!

való eladásával foglalkozni hajlandók. Hasznavehetőség esetén fixfizetés!

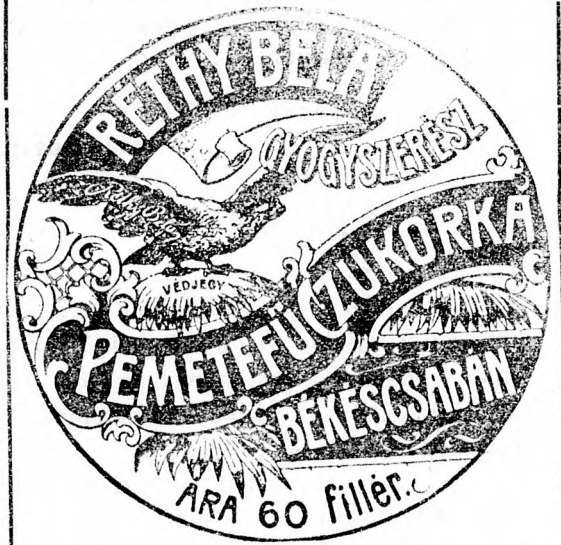
FLEISSIG SÁNDOR

BANKHÁZ

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 2. SZ.

! Nyavalyatörés !

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hatyru gyógyszerár által Majna Frankfurt.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ÉS HURUT ELLEN NINCS JOBB A

RÉTHY-féle

Pegetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 DOBOZ 60 FILLÉR.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Amerikai tölgy- és bükkfa parketpadlók

gyári raktára (kartellen kívül).

Legjobb minőségű háromszéki és esiki: **hajópallók.**

Mindennemű az asztalos- és építőipar szakmába vágó faárak legjobb minőségben és mérsékelt áron csak nálam kaphatók!

Domány Artur

épület- és tűzifa kereskedő — FOGARAS — Telefon 28. szám.

! TŰZIFA !